



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 6/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s. r. o., Potočná 2835/1A, Čadca, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miroslav Stopka, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 159/2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s. r. o., Potočná 2835/1A, Čadca, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miroslav Stopka, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 159/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 14. augusta 2014 domáhala proti [REDACTED] určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Zdôrazňuje, že okresný súd strany sporu vyzval na vyjadrenie sa k žalobe až 19. augusta 2015.

Následne bol postup okresného súdu v napadnutom konaní podľa sťažovateľky opätovne poznačený nečinnosťou, a preto podala 3. apríla 2018 sťažnosť na postup okresného súdu, ktorou sa domáhala, aby „predsedníčka súdu konštatovala, či okresný súd v danej veci koná resp. nekoná...“. *Predsedníčka okresného súdu v reakcii na sťažnosť v prípise sp. zn. 1 SprV 52/18, ktorý bol sťažovateľke doručený 17. mája 2018, konštatovala existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní. Okresný súd však ani napriek uvedenému do dnešného dňa nenariadil vo veci pojednávanie.*

Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentuje, že „nie je možné, aby súdne konanie, ktoré nevykazuje znaky vysokej miery náročnosti oproti iným na podobnom základe založeným konaniam trvalo 4 roky bez vytýčenia jediného hlavného pojednávania, a aby súd zreteľne na podložených skutočnostiach, ktoré sú uvedené vyššie spôsobil zbytočné prieťahy“.

Podľa sťažovateľky spočíva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „v neprimeraných časových prieťahoch spôsobených nečinnosťou súdu prakticky už od podania návrhu na začatie konania (odo dňa 14. 8. 2014) až do dnešného dňa, keďže znova, aj napriek neustálym prieťahom, do dnešného dňa nebol vo veci vytýčený termín pojednávania“.

Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom

konaní, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a prizná jej primerané finančné zadostučinenie v sume 1 300 €, ako aj úhradu trov konania v sume 390,50 €.

Priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľka požaduje s prihliadnutím na celkovú dĺžku „nekonania Okresného súdu Čadca“, pričom tvrdí, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádza, jej spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa citovaného článku ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd poukazuje tiež na svoj už opakovane judikovaný právny názor, že k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov môže dôjsť aj vtedy, ak konanie trvá (globálne) neprimerane dlhú dobu, a to bez ohľadu na to, či v posudzovanom prípade boli zaznamenané prieťahy spôsobené postupom všeobecného súdu. Inými slovami, k porušeniu uvedeného základného práva môže dôjsť aj vtedy, ak nedošlo v konaní k prieťahom, a naopak, i keď k prieťahom v konaní došlo, nemusí vždy ísť o porušenie základného práva na prerokovanie veci v primeranej dobe, ak konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné uzavretie konania spravidla očakávať (pozri k tomu rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach *Libanský v. Česká republika* alebo *Králiček v. Česká republika*, obdobne I. ÚS 418/2014, tiež napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (pozri napr. IV. ÚS 147/04).

Ústavný súd si na účel preskúmania skutočností uvádzaných v sťažnosti zapožičal spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie, z ktorého zistil nasledujúce skutočnosti o priebehu konania o žalobe sťažovateľky o určenie vlastníckeho práva:

1. Dňa 14. augusta 2014 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľky proti [REDAKOVANÉ] (spolu 48 žalovaných) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v samotnom žalobnom návrhu.

2. Okresný súd vyzval sťažovateľku 8. septembra 2014 na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol následne zaplatený 3. februára 2015.

3. Dňa 21. mája 2015 bola sťažovateľka vyzvaná na odstránenie väd podania a predloženie rovnopisov žalobného návrhu, ktoré okresnému súdu predložila 22. mája 2015.

4. Dňa 19. augusta 2015 okresný súd vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k žalobnému návrhu.

5. Sťažovateľka podala 29. decembra 2015 návrh na rozšírenie okruhu žalovaných.

6. Dňa 20. januára 2016 sťažovateľka doručila okresnému súdu čiastočné späťvzatie žalobného návrhu.

7. Dňa 15. augusta 2016 okresný súd požiadal o súčinnosť pri zisťovaní aktuálneho trvalého pobytu žalovaných obec Oščadnica a mesto Ružomberok, ktorí na výzvu reagovali podaniami doručenými okresnému súdu 22. augusta 2016 a 24. augusta 2016.

8. Dňa 28. novembra 2017 okresný súd požiadal o súčinnosť pri doručovaní súdnej listovej zásielky žalovaným Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky v Krásne nad Kysucou, ktoré okresný súd o doručení informovalo prípisom z 3. decembra 2017.

9. Uznesením okresného súdu sp. zn. 7 C 159/2014 zo 16. mája 2018 bolo konanie proti žalovanému 3 zastavené a zároveň bolo rozhodnuté, že okresný súd bude pokračovať v konaní s právnymi nástupcami po pôvodných žalovaných 8 a 10. Citovaným uznesením okresného súdu nebol zároveň pripustený vstup [REDAKOVANÉ] do konania ako žalovanej a konanie v časti o určenie, že sťažovateľka je vlastníčkou bližšie špecifikovanej nehnuteľnosti, bolo zastavené.

10. Dňa 19. júla 2018 okresný súd vykonal na podklade registra obyvateľstva lustrácie na účel odstránenia väd doručovania uznesenia okresného súdu sp. zn. 7 C 159/2014 zo 16. mája 2018.

11. Dňa 12. septembra 2018 okresný súd nariadil pojednávanie na 25. október 2018.

12. Okresnému súdu bola zo strany sťažovateľky 1. októbra 2018 doručená úprava okruhu strán sporu, ktorou žiadala o zastavenie konania voči žalovanej 10 a pripustenie vstupu ďalších osôb na strane žalovaných.

13. Dňa 25. októbra 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 18. december 2018 z dôvodu pripojenia dedičského spisu vo veci žalovaného 5 a rozhodnutia o návrhu sťažovateľky. Okresný súd vykonal dopyt na Okresný úrad Čadca na účel zistenia dôvodov vyznačenia plomby na liste vlastníctva. Okresný úrad Čadca na výzvu reagoval podaním doručeným okresnému súdu 21. novembra 2018.

14. Dňa 6. novembra 2018 okresný súd vykonal dopyt týkajúci sa potvrdenia okruhu dedičov na Notárskom úrade v Turzovke, ktorý odpovedal prípisom doručeným okresnému súdu 7. novembra 2018.

15. Dňa 7. novembra 2018 okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 159/2014 rozhodol, že v konaní bude pokračovať so žalovanými 5a a 5b a pripustil, aby do konania ako žalovaná 10 vstúpila [REDAKOVANÉ]. Zároveň okresný súd vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k žalobnému návrhu.

16. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 18. decembra 2018, okresný súd návrhy sťažovateľky na rozšírenie petitu zamietol. Zároveň okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 159/2014 žalobu sťažovateľky zamietol.

Vychádzajúc z už uvedených právnych názorov tvoriacich ustálenú judikatúru ústavného súdu, po preskúmaní sťažnosti, jej príloh, ako aj obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že podľa jeho názoru v napadnutom konaní nedošlo postupom okresného súdu k priet'ahom takej ústavne relevantnej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Uvedený záver ústavný súd vyslovuje najmä s ohľadom na zjavnú skutkovú náročnosť prejednávanej veci danej väčším okruhom účastníkov na strane žalovaných (pôvodná žaloba sťažovateľky smerovala proti 48 žalovaným). Okrem uvedeného k predĺženiu napadnutého konania vedeného okresným súdom prispela aj samotná sťažovateľka, a to tým, že nezaplatila súdny poplatok v určenom čase (súdny poplatok bol zaplatený až po 5 mesiacoch od výzvy okresného súdu), ako aj podávaním návrhov na rozšírenie žalobného petitu a nepredložením potrebného počtu rovnopisov žaloby, v dôsledku čoho okresný súd musel sťažovateľku vyzývať na odstránenie nedostatkov.

Podľa názoru ústavného súdu celková doba konania pred okresným súdom po zohľadnení skutočnosti, že k predĺženiu napadnutého konania prispela existencia väčšieho počtu strán sporu (celkovo takmer 50 žalovaných), ktorá bola spojená so zvýšenými časovými nárokmi danými potrebou zisťovania adres trvalého pobytu a s prihliadnutím na to, že samotná sťažovateľka prispela svojím správaním k predĺženiu napadnutého konania (k tomu pozri odôvodnenie vyššie), nezakladá dostatočné dôvody na to, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľky vyhovel, aj keď postup okresného súdu poznačenými viacerými obdobiami nečinnosti sa nachádza na hranici ústavnej tolerovateľnosti.

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). Ústavný súd konštatuje, že uvedený právny názor je aplikovateľný aj na vec sťažovateľky, a preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2019